

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag	Journalnummer	Kontor	7. oktober 2002
1	400.C.2-0	EU-sekr.	

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets notater om forslag til Kommissionens forordning om mærkningskrav i forbindelse med den økologiske produktionsmetode for foderstoffer, foderblandinger og fodermidler og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91, dokument AGRI/4827/2000-EN rev.7.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

1. afdeling, 1. kontor

J.nr.: 1997-4115-0020

Den 4. oktober 2002

HOL

LFM 0676

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om mærkningskrav i forbindelse med den økologiske produktionsmetode for foderstoffer, foderblandinger og fodermidler og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91

Dokument AGRI/4827/2000-EN rev.7

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i den Stående Komité for Økologisk Landbrug den 8.-9. oktober 2002.

Forslaget behandles i en III a-procedure i Den Stående Komité for Økologisk Landbrug. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan vedtage forslaget uændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Forslaget vedrører Kommissionens forordning om mærkningskrav i forbindelse med økologisk produktionsmetode for foderstoffer, foderblandinger og fodermidler samt ændring af bilag I, del B og bilag III til Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Forslaget indebærer, at der indføres fælles regler for kontrol, mærkning samt produktion af foderstoffer, herunder regler om at produktion af økologisk foder ikke må ske på samme linie som produktion af ikke-økologiske foderstoffer.

Forslaget skønnes ikke generelt at berøre beskyttelsesniveauet. Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser. Forslaget medfører, at de danske regler på området ophæves. Forslaget vil formindske risikoen for en sammenblanding af økologiske og ikke-økologiske produkter. Indførelse af lovkrav om separate produktionslinier kan medføre, at omkostningsniveauet for produktion af økologisk foder øges. Forslaget om separat transport forventes kun i mindre omfang at øge den administrative byrde for erhvervet og for kontrolmyndighederne. Forslaget vil for så vidt angår krav til indhold og mærkning tilnærme EU-reglerne til dansk praksis, mens kravene til produktion og transport er en skærpelse i forhold til den gældende danske praksis.

Regeringen agter på den baggrund at stemme for forslaget, idet man arbejder for:

- en længere overgangsordning for kravet om separate produktionslinier, og
- at reglerne for administration og kontrol sigter på en effektiv kontrol baseret på risiko og væsentlighed, samt rimelige administrative forhold for erhverv og myndigheder.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

1. afdeling, 1. kontor

J.nr.: 1997-4115-0020

Den 4. oktober 2002

HOL

LFM 0676

AKTUELT NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om mærkningskrav i forbindelse med den økologiske produktionsmetode for foderstoffer, foderblandinger og fodermidler og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91

Dokument AGRI/4827/2000-EN rev.7

Resumé

Forslaget vedrører Kommissionens forordning om mærkningskrav i forbindelse med økologisk produktionsmetode for foderstoffer, foderblandinger og fodermidler samt ændring af bilag I, del B og bilag III til Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Forslaget indebærer, at der indføres fælles regler for kontrol, mærkning samt produktion af foderstoffer, herunder regler om at produktion af økologisk foder ikke må ske på samme linie som produktion af ikke-økologiske foderstoffer.

Forslaget skønnes ikke generelt at berøre beskyttelsesniveauet. Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser. Forslaget medfører, at de danske regler på området ophæves. Forslaget vil formindske risikoen for en sammenblanding af økologiske og ikke-økologiske produkter. Indførelse af lovkrav om separate produktionslinier kan medføre, at omkostningsniveauet for produktion af økologisk foder øges. Forslaget om separat transport forventes kun i mindre omfang at øge den administrative byrde for erhvervet og for kontrolmyndighederne. Forslaget vil for så vidt angår krav til indhold og mærkning tilnærme EU-reglerne til dansk praksis, mens kravene til produktion og transport er en skærpelse i forhold til den gældende danske praksis.

Baggrund

Kommissionen har den 13. juni 2001 fremsendt forslag til Kommissionens forordning om mærknings- og kontrolkrav samt forebyggende foranstaltninger for foder,

foderblandinger og fodermidler og om ændring af bilag I, del B og bilag III til Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler. Kommissionen har den 18. september 2002 fremsendt et revideret forslag til ovennævnte forordning –AGRI/4827/2000-EN rev. 7.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler (herefter "RFO 2092/91"), særligt artikel 13, andet led. RFO 2092/91 er senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) Nr. 473/2002 af 15. marts 2002 om ændring af bilag I, II og VI til Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler samt om nærmere bestemmelser vedrørende meddelelse af oplysninger om anvendelse af kobberforbindelser.

Forslaget behandles i en III a-procedure i Den Stående Komité for Økologisk Landbrug. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan vedtage forslaget uændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der redegøres ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet, da der er tale om gennemførelsesbestemmelser til en allerede vedtaget retsakt.

Formål og indhold

Der er med det foreliggende forslag tale om at indføre harmoniserede regler for mærkning, produktion og kontrol af foderstoffer, der må anvendes i økologisk jordbrugsproduktion.

Det foreslåes, at foderet skal kunne indeholde både økologiske, omlægnings- og ikke-økologiske afgrøder. Dette svarer til dansk praksis på området.

Det foreslås, at foderet kan markedsføres som hhv. "Økologisk landbrugsprodukt" eller som "kan anvendes i økologisk landbrug i henhold til forordning (EØF) nr. 2092/91".

Det foreslås desuden, at varemærker og varebetegnelser, der indeholder en angivelse som omhandlet i artikel 2 i RFO 2092/91, (eks.vis. "øko") kun må anvendes, hvis mindst 95 % af produktets tørstof består af et eller flere økologisk producerede fodermidler eller tilberedninger heraf.

For at foderet kan markedsføres som "Økologisk landbrugsprodukt" skal mindst 95 % af tørstofindholdet i produktet bestå af økologisk producerede fodermidler. Den anden betegnelse – "kan anvendes i økologisk landbrug i henhold til forordning (EØF) nr. 2092/91" kan anvendes for foder, der indeholder varierende mængder af økologiske fodermidler og/eller omlægningsfodermidler og/eller konventionelle fodermidler. Ingredienserne skal dog alle opfylde foderbestemmelserne i RFO 2092/91, således at der f.eks. ikke er anvendt kemiske opløsningsmidler i produktionen af dem.

Samtidigt skal det samlede tørstofindhold af henholdsvis de økologiske fodermidler og omlægningsfodermidlerne fremgå, ligesom det totale tørstofindhold af foderstoffer af landbrugsoprindelse skal fremgå.

Der stilles i de gældende danske regler krav om, at den økologiske oprindelse af fodermidler i foderblandinger skal anføres for hvert enkelt fodermiddel. Dette skal sammen med oplysning om de økologiske fodermidlers samlede andel angives på en måde, som er klart adskilt fra den mærkning, der er foreskrevet i bekendtgørelse om foderstoffer. Andelen af henholdsvis økologisk og omlægningsfoder skal anføres på fakturaen og mærkningsseddelen.

Det bliver med forslaget ikke tilladt at anvende samme råvare (f.eks. vårbyg) både som økologisk og ikke-økologisk i samme vare. Ligeledes bliver det ikke tilladt at anvende samme råvare både som omlægningsafgrøde og ikke-økologisk i samme varer.

Det foreslås dog, at varemærker, der er forsynet med en angivelse som omhandlet i artikel 2 i RFO 2092/91, fortsat skal kunne anvendes i en overgangsperiode, der udløber den 1. juli 2006, i mærkningen af og reklamen for produkter, der ikke opfylder

betingelserne i forordningen. Det er dog en forudsætning, at varemærket er ansøgt registreret inden den 24. august 1999 og er i overensstemmelse med Rådets første direktiv 89/104/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker, samt at det af varemærket altid tydeligt fremgår, at produkterne ikke er fremstillet i overensstemmelse med den økologiske produktionsmetode som fastsat i RFO 2092/91.

Efter forslaget stilles der fremover en række særlige krav til de foderstofproducerende virksomheder og til de forebyggende foranstaltninger for foderproduktionen, som virksomhederne skal leve op til. Endvidere skærpes kravene til kontrollen af de foderstofproducerende virksomheder. Det foreslås således, at der stilles en række særlige krav, herunder:

- Foderstoffabrikker skal, ud over det årlige fuldstændige kontrolbesøg, yderligere have målrettede kontrolbesøg baseret på risiko og væsentlighed.
- Virksomhederne skal foretage en risikoanalyse og identificere kritiske kontrolpunkter ud fra et egenkontrollsystem, der svarer til principperne som findes i HACCP-systemet (risikovurderingssystem).
- Der skal føres lageropgørelser og regnskab (udvidet i forhold til andre virksomheder, herunder at dokumentationen som nævnt i de generelle kontrolbestemmelser i RFO 2092/91, bilag III, pkt. 6 skal indeholde information om oprindelsen, arten og mængderne af råvarerne til foderet og af tilsætningsstofferne, og om salg af færdigvarer, således at der kan foretages en hensigtsmæssig kontrol).

Herudover stilles der efter forslaget krav om, at ved tilberedningen af produkterne, skal den erhvervsdrivende sørge for, at økologiske fodermidler, omlægningsfodermidler og konventionelle fodermidler er effektivt fysisk adskilt, og at steder til opbevaring af konventionelle fodermidler er adskilt fra steder til opbevaring af færdigvarer omfattet af forordningen.

Endvidere skal **alt udstyr**, som anvendes ved tilberedning af produkter omfattet af forordningen holdes fuldstændigt adskilt fra **udstyr**, som anvendes til produkter, der ikke er omfattet af forordningen. Dette betyder, at produktion af foderstoffer omfattet af forordningen ikke må ske på samme linie som produktion af foderstoffer, som ikke er omfattet af forordningen. I dag accepteres det, at produktionen foregår på samme linie under forudsætning af tidsmæssig adskillelse og rengøring.

Forslaget indeholder imidlertid en overgangsordning, således at der kan ske produktion på samme linie indtil den 24. august 2005. Indtil da kan produktion ske på samme linie under forudsætning af, at det finder sted på forskellige tidspunkter og efter grundig rengøring, hvis effektivitet er blevet kontrolleret inden der påbegyndes tilberedning af produkter, som er omfattet af forordningen. Tilberedning er defineret i RFO 2092/91, artikel 4, nr. 3. Producenten skal dokumentere disse aktiviteter. Desuden skal producenten sikre sig, at der på baggrund af de vurderede risici, jf. bestemmelserne i afsnit 1 "Indledende kontrol", træffes alle passende foranstaltninger, og i givet fald sikre, at produkter, som ikke opfylder kravene i forordningen ikke markedsføres med henvisning til den økologiske produktionsmetode. Overgangsordningen kan kun anvendes efter forudgående tilladelse fra kontrolorganet eller -myndigheden. Tilladelsen kan omfatte en eller flere tilberedningsaktiviteter.

Under transport skal økologiske fodermidler, omlægningsfodermidler og konventionelle fodermidler være effektivt fysisk adskilt. Fodermidlerne skal transporteres fysisk adskilt fra færdigvarer, der er omfattet af forordningen. Færdigvarer omfattet af forordningen skal transporteres adskilt fra andre færdigvarer, fysisk eller tidsmæssigt. Produktmængden ved transportens begyndelse og de mængder, der er afleveret i forbindelse med hver leverance på leveringsrunden, skal registreres.

Køretøjer og/eller containere, der har transporteret produkter, som ikke er omfattet af forordningen, må kun anvendes til transport af produkter omfattet af forordningen, hvis der er foretaget passende rengøring, hvis effektivitet er blevet kontrolleret, inden der påbegyndes transport af produkter, som er omfattet af denne forordning. Den erhvervsdrivende skal dokumentere disse aktiviteter. Desuden skal den erhvervsdrivende sikre, at der på baggrund af de vurderede risici, jf. bestemmelserne i afsnit 1 "Indledende kontrol", træffes alle passende foranstaltninger, og i givet fald sikre, at produkter, som ikke opfylder kravene i forordningen, ikke markedsføres med henvisning til den økologiske produktionsmetode. Endvidere skal kontrolorganet eller -myndigheden af både den afsendende og modtagende erhvervsdrivende være blevet informeret om og have godkendt denne transport. En sådan godkendelse kan dog gives for en eller flere transporter.

I Danmark kan det samme køretøj efter de gældende regler bruges til såvel transport af foderstoffer omfattet af forordningen som af foderstoffer, der ikke er omfattet af forordningen, alene under forudsætning af tidsmæssig adskillelse og rengøring. Det accepteres endvidere under visse betingelser, at køretøjet på samme tid kan transportere foder, der er omfattet af forordningen samt foder, som ikke er omfattet af forordningen.

Efter forslaget træder forordningen i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i EF-tidende, og den skal finde anvendelse 4 måneder efter offentliggørelsen i EF-tidende.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved bekendtgørelse nr. 697 af 16. juli 2000 om økologisk jordbrugsproduktion, senest ændret ved bekendtgørelse nr. 223 af 22. april 2002. De her omhandlede bestemmelser fremgår af ændringsbekendtgørelse nr. 821 af 31. august 2000.

Konsekvenser

Forslaget skønnes ikke generelt at berøre beskyttelsesniveauet.

Forslaget medfører, at de danske regler på området ophæves.

Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vil formindske risikoen for en sammenblanding af økologiske og ikke-økologiske produkter. Indførelse af lovkrav om separate produktionslinier kan medføre, at omkostningsniveauet for produktion af økologisk foder øges. Forslaget om separat transport forventes kun i mindre omfang at øge den administrative byrde for erhvervet og for kontrolmyndighederne.

Forslaget vil for så vidt angår krav til indhold og mærkning tilnærme EU-reglerne til dansk praksis, mens kravene til produktion og transport er en skærpelse i forhold til den gældende danske praksis.

Høring

I §2 -udvalget (landbrug) den 2. oktober 2002 har Dansk Industri givet udtryk for, at man støtter forslaget, men lovkrav om separate produktionslinier er at gå for vidt. Endvidere bemærkede Dansk Industri, at forslaget kunne danne præcedens for fødevarer.

Landbrugsraadet var enig med Dansk Industri og kunne i øvrigt henholde sig til sin tidligere bemærkning i brev af 3. juli 2002, jf. nedenfor.

Økologisk Landsforening støttede forslaget og støttede i øvrigt principielt separate anlæg.

Et tidligere forslag var i juli 2002 i høring i Det Rådgivende Fødevareudvalg og §2-udvalget (landbrug):

Landbrugsraadet har i sit høringssvar på vegne af Landbrugsraadet, Landboforeningerne, Dansk Familielandbrug, Danske Slagterier, Mejeriforeningen, Økologisk Landsforening og Det Danske Fjerkræraad især lagt vægt på følgende:

Overordnet støtter organisationerne tiltag, der har til formål at bevare den økologiske troværdighed. Det er hensigtsmæssigt med en mere målrettet kontrol på virksomhederne baseret på HACCP og derved risiko og væsentlighed, således at tilliden hos de økologiske forbrugere kan øges. Organisationerne finder imidlertid, at en del af forslaget ikke står mål med risiko og væsentlighed og har bl.a. bemærket:

- Kravet om adskilte produktions- og opbevaringsanlæg: Organisationerne gør opmærksom på, at denne ændring kan bremse økologiens udbredelse, idet en række virksomheder økonomisk ikke vil kunne bære at opretholde to separate produktionslinjer. Der bør tages hensyn til opretholdelse af konkurrence på markedet.
- Forbud mod at fremstille foderblandinger indeholdende en andel konventionelt foder: Organisationerne mener, at så længe det er tilladt at anvende konventionelt foder til opfodring af økologisk producerede dyr, skal det også være tilladt at opbevare disse produkter på produktionsstederne. Desuden anfører organisationerne, at det bliver vanskeligt at fremstille foderblandinger, der opfylder dyrenes behov med risiko for negativ påvirkning af fødevarekvaliteten samt dyrenes sundhed og velfærd.
- Sammenlignet med andre EU-lande, er den økologiske sektor i Danmark af betydelig størrelse, samtidig med at den er en integreret del af det øvrige erhverv. Organisationerne anfører, at der må tages højde for, at der er forskellige forhold, der gør sig gældende landene imellem. Der er dog et ønske om, at den økologiske sektor i Danmark vokser til en størrelse, der praktisk og økonomisk kan bære en øget adskillelse. Organisationerne mener imidlertid ikke, at det er muligt for den økologiske sektor at bære det øgede omkostningsniveau, der ligger i forslaget på nuværende tidspunkt.
- Organisationerne anfører endvidere, at den danske praksis med dokumenteret adskillelse i tid samt rengøring mellem produktionerne tilvejebringer tilstrækkelig sikkerhed for de økologiske produkter.

- Mærknings seddel: Organisationerne finder, at det virker unødvendigt, at andelen af henholdsvis økologisk og omlægningsfoder skal anføres på fakturaen. Det burde være tilstrækkeligt med disse oplysninger på mærknings sedlen.
- Adskillelse under transport af økologiske foderstoffer: Organisationerne finder ikke, at dette står i rimeligt forhold til de øgede administrative byrder, der herved pålægges virksomhederne.

COOP Danmark bifalder, at man vil forsøge at sikre adskillelsen af det økologiske foder fra det konventionelle foder, men vurderer, at priserne på økologisk foder vil blive høj. Endvidere bemærker COOP Danmark, at procedurer for adskillelse for foderdelen bør strammes op.

Økologisk Landsforening har efterfølgende med brev af 23. juli 2002 præciseret sin stillingtagen til separate produktionsanlæg. Økologisk Landsforening kan principielt bakke op om et krav om separate anlæg. Det er dog vigtigt, at kravet ikke træder i kraft, før end det økologiske jordbrug har en tilstrækkelig volumen. Træder kravet i kraft i meget nær fremtid, vil vi få et monopol på udbud af foderstoffer, som vil være uhensigtsmæssigt. Foreningen kan foreslå, at kravet skal træde i kraft 2012, idet der samtidigt indarbejdes en forpligtelse til at revurdere ikrafttrædelsestidspunktet i 2005 og derved evt. fremskynde ikrafttrædelsestidspunktet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat af 6. juli 2001 til Folketingets Europaudvalg.